

Příloha ŠVP „Učíme se pro život“

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S TĚŽKÝM
MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI**

**ZŠ Chodov, Nejdecká 254, okr. Sokolov, příspěvková organizace
Nejdecká 254
357 35 Chodov**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

1. Identifikační údaje	2
2. Charakteristika školy	3
3. Charakteristika ŠVP	4
4. Učební plán	7
Poznámky k učebnímu plánu PřS.....	8
5. Charakteristiky vyučovacích předmětů, vzdělávací obsahy předmětů	9
Učební osnovy 1. a 2. stupeň ZŠ speciální	21
6. Hodnocení žáků školy	33

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální pro vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami.

Motivační název: Učíme se, pro život

Předkladatel ŠVP: ZŠ Chodov, Nejdecká 254, okr. Sokolov, příspěvková organizace
Nejdecká 245
357 35 Chodov
IČO : 709 76 368
REDIZO : 600 073 246
tel.: 352 352 490 - 1, 731 151 826
fax : 352 352 495
e-mail : info@zschodov-nejdecka.cz
www : www.zschodov-nejdecka.cz

ředitel školy: Mgr. Iva Jurnečková
e-mail: info@zschodov-nejdecka.cz

Autoři ŠVP: kolektiv pedagogů ZŠ speciální Chodov
koordinátor ŠVP: Mgr. Iva Jurnečková, Mgr. Eva Teturová
e-mail: info@zschodov-nejdecka.cz

Zřizovatel školy: Město Chodov
Komenského 1077
357 35 Chodov
Telefon: 352 352 111
Fax: 352 665 988
e-mail: info@mestochodov.cz
IČ: 00 259 349
Kontaktní osoba za zřizovatele:
Starosta: Patrik Pizinger
Telefon: 352 352 241
e-mail: starosta@mestochodov.cz

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2017

Podpis ředitele školy:

2. Charakteristika školy (doplnění k verzi pro celou ZŠ z roku 2017)

2.1 Úplnost a velikost školy

Při Základní škole Chodov, Nejdecká 254, okres Sokolov, příspěvkové organizaci jsou zřízené tři speciální třídy podle § 16 pro žáky vzdělávané podle ŠVP zpracovaného dle RVP ZŠS – díl I. a přílohy ŠVP díl II. Kapacita tříd je 20 žáků. Dvě třídy působí na odloučeném pracovišti ZŠ ve Školní 697, jedna zaměřená na vzdělávání žáků s PAS je umístěna v pavilonu I. stupně ZŠ. V každé třídě se vzdělává několik ročníků současně.

2.2 Vybavení školy

Dvě třídy a cvičebna základní školy speciální jsou prostorné, funkčně zařízené. Vybavení tříd i ostatních prostor splňuje požadavky hygienických norem. V každé třídě je prostor s kobercem a pohovkou pro relaxaci žáků. Žáci mají často kombinované vady, proto je škola vybavena autistickým koutkem, nábytkem pro nevidomé, všechny prostory jsou bezbariérové a bezpečné pro pohyb. Pro podporu výuky je v každé třídě počítač s vhodným výukovým software. Obě třídy mohou využívat interaktivní tabuli a mnoho dalších didaktických pomůcek, které se průběžně doplňují.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Vzdělávání a výchovu žáků zajišťují 7 pedagogických pracovníků – v každé třídě je učitelka a jedna nebo dvě asistentky pedagoga. Další pedagogické služby zajišťuje výchovný poradce, preventista sociálně patologických jevů, speciální pedagog (ŠPP), metodik ICT a EVVO.

2.4 Charakteristika žáků

V základní škole speciální vzděláváme žáky se středně těžkým až těžkým mentálním postižením často v kombinaci s dalšími vadami nebo poruchami autistického spektra. Kromě snížené úrovně rozumových schopností a kvality jejich dovedností a vědomostí jim brání v úspěšné socializaci omezená schopnost komunikovat a navazovat osobní vztahy. Značnou překážkou při vzdělávání těchto žáků bývají také poruchy koncentrace a pozornosti a nízká úroveň rozvoje volných vlastností. Kladným rysem našich žáků je naopak jejich emocionalita. Mají-li vytvořeny příznivé podmínky, chodí do školy velmi rádi a s nadšením pracují.

2.5 Ostatní činnosti školy

Žáci základní školy speciální se zúčastňují podle svých možností celoškolských soutěží a projektových dnů. Někteří žáci docházejí do školní družiny, kde se zúčastňují různých aktivit s ostatními dětmi.

2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Žáci školy jsou zapojeni do školního projektu environmentálního vzdělávání a osvěty a primární prevence. Mezinárodní spolupráce se nezúčastňujeme.

2.7 Spolupráce s rodiči, zřizovatelem, a jinými subjekty

Škola spolupracuje s PPP v Karlových Varech, se SPC v Karlových Varech a v Plzni. Spolupráce se zřizovatelem je na standardní úrovni.

Rodičům jsou kromě tradičních možností spolupráce nabízeny Dny otevřených dveří, kdy se mohou kromě jiného účastnit výuky. Dále mají možnost účasti na některých školních projektech. Od roku 2004 je při škole zřízena školská rada, která má 3 členy.

3. Charakteristika ŠVP žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Školní vzdělávací program pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je dodatkem ŠVP pro žáky se středně těžkým mentálním postižením. Zahrnuje charakteristiku ŠVP žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami, charakteristiku předmětů a jejich osnovy, hodnocení žáků.

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je vedeno snahou o to, vybavit žáky souborem elementárních klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná. Žáci jsou vzděláváni formou individualizovaného vyučování, režim dne je rozdělen na pravidelné střídání výuky, odpočinku a hry, které odpovídá možnostem zatížení. Vlastním obsahem vzdělávání u žáků s nejtěžšími formami postižení je zejména sebeobsluha, hygiena a stravování.

Výchovně vzdělávací činnost je zaměřena na vytváření návyků potřebných k uplatnění v praktickém životě a na rozvíjení psychických i tělesných schopností žáků založeném na důsledném respektování jejich individuálních zvláštností. Jedná se především o rozvoj hybnosti a komunikačních dovedností, které jim umožní navazovat kontakt s okolím tak, aby dosáhli co nejvyšší míry samostatnosti a pohyblivosti.

Dalším důležitým úkolem je kultivace osobnosti žáků, rozvíjení jejich estetického cítění, vyhledávání a rozvíjení jejich zájmů, zejména hudebnosti, výtvarných schopností a jednoduchých pracovních dovedností.

Pro žáky je možné přizpůsobit a upravit vzdělávací obsah tak, aby bylo dosahováno souladu mezi vzdělávacími požadavky a jejich skutečnými možnostmi. ŠVP se pak stává podkladem pro vypracování individuálních vzdělávacích plánů.

Cíle vzdělávání

- *vést žáky k osvojení základních hygienických návyků a činností týkajících se sebeobsluhy*
- *rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích s okolím*
- *vést žáky k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace*
- *rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony*
- *vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začleňování se do kolektivu*
- *připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné osobnosti*
- *vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city*
- *rozvíjet žákovu pozornost, vnímavost a poznání*

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými škola vytváří u žáků odpovídající klíčové kompetence (životní dovednosti)

Vzhledem k závažnému postižení kognitivních funkcí je kladen důraz zejména na kompetence komunikativní, pracovní, sociální a personální

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Na konci základního vzdělání by žák měl:

- reagovat na své jméno
- poznat známé osoby a dorozumívat se s nimi alternativními a augmentativními způsoby komunikace
- reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřovat souhlas či nesouhlas
- vyjádřit své pocity a potřeby verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
- diferencovat známé zvuky

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence komunikativní:

- vyhledáváme nejvhodnější komunikační kanál pro každého žáka
- využíváme vhodné prostředky ICT
- rozvíjíme všechny možnosti verbální i nonverbální komunikace
- podporujeme zájem o komunikaci vycházející z reálných potřeb žáků a jejich psychického a fyzického stavu

KOMPETENCE PRACOVNÍ:

Na konci vzdělání by žák měl:

- zvládat nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny
- poznat a používat předměty denní potřeby
- rozlišovat předměty různé velikosti a tvarů
- uchopovat a manipulovat s předměty
- využívat jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
- spolupracovat při jednoduchých činnostech

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence pracovní:

- klademe důraz na vzájemnou pomoc či schopnost si o ni alternativním způsobem říci
- poskytujeme všem žákům zážitek z úspěchu
- hledáme nové postupy a řešení veškerých činností
- podporujeme přirozenou schopnost dětí být aktivní a činní, poznávat okolí

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Na konci vzdělání by žák měl:

- uvědomovat si své tělo
- znát členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- rozlišovat osoby různého pohlaví (chlapec, dívka)
- dorozumívat se podle svých možností

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence sociální a personální:

- probouzíme zájem žáka, usměrňujeme jeho aktivitu
- speciálními metodami podporujeme smyslové vnímání (bazální stimulace)
- využíváme všech vhodných nonverbálních a alternativních způsobů komunikace

KOMPETENCE K UČENÍ:

Na konci základního vzdělání by žák měl:

- rozumět jednoduchým znakům a symbolům

- napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti
- používat některé kompenzační pomůcky

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence k učení:

- při komunikaci využíváme verbální i nonverbální způsoby sdělování (aplikujeme prvky alternativní a augmentativní komunikace)
- vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení a zažívá úspěch
- metodicky postupujeme od senzomotorického vnímání k rozumovému chápání a citovému prožitku
- nabízíme podněty, které umožňují získat informace o sobě samém i okolním světě (bazální stimulace)
- nabízíme a stálým opakováním učíme používat různé kompenzační pomůcky

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Na konci vzdělávání by žák měl:

- řešit známé situace na základě nápodoby či opakování
- plnit jednoduché příkazy
- přizpůsobovat se změnám v časovém režimu dne
- překonávat pocity strachu

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované k rozvoji kompetence k řešení problémů:
vedeme žáka k vlastní aktivitě

- stálým opakováním fixujeme řešení základních situací
- používáme speciální kompenzační pomůcky
- využíváme strukturovaného režimu dne

4.1. Učební plán

Učební plán pro žáky ZŠ speciální s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami														
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Celkem předměty	Z toho DČD
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
		Rozumová výchova a smyslová výchova	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	30
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova												40	
			4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova											20	10
	Výtvarná výchova		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	Pracovní a výtvarná výchova											10	
			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
													30	10
			2	2	2	2	3	3	4	4	4	4		
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
	Zdravotní tělesná výchova		3	3	4	4	4	4	4	4	5	5	40	
Celková povinná časová dotace			18	18	19	20	21	21	22	23	24	24	210	

4. 2. Poznámky k učebnímu plánu

Člověk a komunikace – vzdělávací obor Rozumová výchova - předmět *Řečová výchova (Řv)*
- 1. a 2. stupeň

Do předmětu je zahrnuta oblast alternativní a augmentativní komunikace.

Člověk a komunikace a Člověk a jeho svět - předmět *Rozumová a smyslová výchova (RSV)*
- 1. a 2. stupeň

Předmět zahrnuje vzdělávací obory Rozumová výchova a Smyslová výchova. Pro zápis do třídních knih budou složky – rozumová výchova (RV) a smyslová výchova (SV) zapisovány zvlášť.

Umění a kultura – vzdělávací obor Hudební výchova - předmět *Hudební výchova (Hv)*
- 1. a 2. stupeň

Člověk a svět práce a Umění a kultura – předmět *Pracovní a výtvarná výchova (PVV)*
– 1. a 2. stupeň

Předmět zahrnuje vzdělávací obory Výtvarná výchova a Pracovní výchova.

Člověk a zdraví – předmět *Tělesná výchova (Tv)* – 1. a 2. stupeň

Předmět zahrnuje vzdělávací obory Pohybová výchova a Zdravotní tělesná výchova a Rehabilitační tělesná výchova.

Rehabilitační tělesná výchova je alternativní formou zdravotní tělesné výchovy a je zařazena pro žáky na základě doporučení odborného lékaře, její zaměření musí odpovídat zdravotnímu stavu a specifikaci postižení.

Disponibilní časová dotace:

Disponibilní časová dotace byla využita k posílení oboru Hudební výchova – 10 hodin, tak aby v každém ročníku byly 2 hodiny hudební výchovy, 10 hodinami byla posílena oblast Člověk a svět práce obor Pracovní výchova.

Na základě doporučení SPC ke vzdělávání žáka škola zpracovává IVP, ve kterém je možné stanovit úpravu učebního plánu, změnu nebo náhradu vzdělávacího oboru či úpravu počtu vyučovacích hodin. Podobný postup je uplatňován v případě, že pediatr nebo odborný lékař doporučí úpravu vzhledem ke zdravotnímu stavu žáka a současně o úpravu požádá zákonný zástupce.

5. Charakteristiky vyučovacích předmětů, vzdělávací obsahy předmětů

ROZUMOVÁ A SMYSLOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Rozumová a smyslová výchova vznikl integrací oboru Rozumová a Smyslová výchova. Jejím hlavním úkolem je rozvoj smyslového vnímání, kognitivních funkcí (myšlení, paměti, záměrné pozornosti aj.), volných vlastností a komunikačních dovedností. Rozumová a smyslová výchova využívá každodenních a pozorovatelných činností v průběhu dne, orientuje se na manipulaci a poznávání předmětů každodenního života, na jejich správné pojmenování a chápání významu, na označování běžných činností, jejich charakteristiku, průběh a časovou následnost, na rozvíjení paměti a její soustavné cvičení pomocí říkanek, básniček, písniček a krátkých textů. Smyslové vnímání je rozvíjeno vždy v konkrétních situacích a ve vztazích s myšlením a řečí a je základním prostředkem vnímání a poznávání okolního světa.

Obsahové časové a organizační vymezení

Rozumová výchova se zaměřuje na oblasti:

- Rozvíjení poznávacích schopností
- Rozvíjení logického myšlení a paměti
- Rozvíjení grafických schopností

Smyslová výchova se zaměřuje na oblasti:

- Rozvíjení zrakového vnímání
- Rozvíjení sluchového vnímání
- Rozvíjení hmatového vnímání
- Prostorová a směrová orientace
- Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

Výuka je uspořádána do tří forem:

- individuální práce se žákem probíhá v lavici, ve speciální židli či v polohovacím vaku
- práce s malými skupinkami (2-3 žáci) je realizována na koberci nebo
- sluchová cvičení
- poznávání předmětů hmatem
- prostorová a směrová orientace
- v herním koutku
- společná práce s celou skupinou probíhá v kruhu na koberci

Je tvořena tematickými bloky:

- diferenciační cvičení
- cvičení chuti a čichu

Formy výuky nelze jednoznačně ohraničit a vždy je nutné je obměňovat a střídat. Žáci relaxují v kuličkovém bazénu. Při volbě výukové formy vycházíme z konkrétní situace, která je dána rozsahem postižení a aktuálním stavem žáka a je dominantní pro určení úrovně elementárních vědomostí a dovedností.

Časová dotace:

Předmět je vyučován 1. – 3. ročníku 6, 4. – 7. ročníku - 7 hodin týdně a 8. – 10. ročníku 8 hodin týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- *Umožňujeme pohyb a změnu polohy*
- *Rozvíjíme pozornost, vnímavost a poznání*
- *Vedeme žáka k vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči*
- *Smyslová cvičení upravujeme do podoby hry, cvičení provádíme systematicky, krátkodobě a opakovaně*

Kompetence k řešení problémů

- *Navozujeme jednoduché problémové situace a podporujeme žáka k jejich řešení*
- *Učíme žáka používat naučená pravidla přiměřeně ke svým možnostem*
- *Učíme žáka překonávat strach*
- *Učíme žáka reagovat na různé stimuly*

Kompetence komunikativní

- *Učíme žáka reagovat na své jméno a dorozumívat se s blízkými osobami verbálními i neverbálními způsoby komunikace*
- *Vedeme žáky k rozvoji komunikativních dovedností, využíváme systémů AAK*
- *Učíme žáka rozlišovat zvuky běžného života a verbálně i neverbálně na ně reagovat*
- *Rozvíjíme pomocí her schopnost reagovat na všechny nabízené stimuly*

Kompetence pracovní

- *Vedeme žáky k osvojení základních hygienických návyků a činností týkající se sebeobsluhy*
- *Učíme žáka poznávat a používat předměty denní potřeby*
- *Učíme žáka rozlišovat předměty různé velikosti a tvarů, uchopovat je a účelně s nimi manipulovat*
- *Vedeme žáka k podílení se na jednotlivých činnostech*
- *Pomáháme žákovi orientovat se v prostředí*

Kompetence sociální a personální

- *U žáků zajišťujeme atmosféru jistoty a bezpečí jako základ pro vytváření vztahů*
- *Výuku nerealizujeme jen ve třídě, ale i v okolí školy*
- *Rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami*
- *Zprostředkováváme sociální zážitky, být nablízku a spolupracovat*
- *Vedeme žáky k respektování osobního prostoru*

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Řečová výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a komunikace, zasahuje však do všech vyučovacích předmětů. Komunikativní kompetence u žáků s vícenásobným postižením rozvíjíme na úrovni verbální i neverbální, rozvíjíme aktivní a pasivní slovní zásobu.

Ke kompenzaci slouží systémy alternativní a augmentativní komunikace. Alternativní a augmentativní komunikace (AAK) podporuje různými formami komunikační schopnost žáků, kteří se z důvodu postižení nejsou domluvit mluvenou řečí.

Při budování podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů je třeba využívat všech schopností žáka.

Zásadou je vždy to, aby způsob dorozumívání byl co nejpřirozenější, jak je to jen v dané situaci možné.

Obsahové časové a organizační vymezení

Pro vzdělávání žáků s těžkým postižením využíváme:

- komunikaci facilitovanou referenčními předměty (zástupné znaky reality symbolizující konkrétní činnost, např. tác – čas svačiny, štětec – výtvarná činnost, nůžky - pracovní činnost, bubínek - hudební činnost)
- piktogramy, fotogramy
- nonverbální prostředky řeči (gestika, mimika)

Úspěšný rozvoj komunikace je závislý na určitých schopnostech a dovednostech neuromotorických, senzorických a kognitivních. Podle stupně, rozsahu postižení a aktuálního stavu žáka rozlišujeme u žáků s těžkým mentálním a kombinovaným postižením tři úrovně komunikačních dovedností a z nich vycházíme při dalším plánování výchovné práce.

Časová dotace: Předmět je vyučován 2 hodiny týdně v každém ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Podporujeme žáky k reakci na jednoduché pokyny podle jejich možností a schopností
- Podněcujeme žáky k vyjádření svých potřeb a pocitů verbálními i neverbálními prostředky a prostředky AAK
- Uplatňujeme individuální přístup k žákům
- Využíváme možnosti kladného hodnocení

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tomu, aby vnímali problém a podle svých možností na něj verbálně či neverbálně upozornili
- Učíme žáky chápat souvislosti a řešit problémy
- Učíme žáky verbálním a neverbálním způsobem požádat o pomoc

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k rozšiřování aktivní i pasivní slovní zásoby
- Učíme žáky naslouchat
- Umožňujeme žákům verbálně, neverbálně a pomocí pomůcek AAK se vyjádřit
- Podněcujeme žáky k vyjádření pozitivních i negativních citů

Kompetence pracovní

- *Přihlížíme k rozdílům a pracovnímu tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům pomáháme*
- *Oceňujeme úspěšnost jednotlivých žáků*
- *Podněcujeme chuť u žáků se vyjadřovat*

Kompetence sociální a personální

- *Vedeme žáky, aby využívali získané komunikační dovednosti k vytvoření sociálních vztahů*
- *Podporujeme žáky v dorozumívání se známými osobami verbálními i neverbálními způsoby komunikace*
- *Učíme žáky, aby v případě ohrožení přivolali pomoc možnostmi AAK*

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Hudební výchova je spojen ze dvou vzdělávacích oblastí Umění a kultura. Obecným cílem předmětu Hudební výchova je rozvíjení hudebnosti žáků a jejich pohybové kultury zpěvem, hrou na jednoduché nástroje, poslechem hudby a pohybovým projevem podle hudby. K naplnění speciálních cílů jsou využívány prvky muzikoterapie. Speciální cíle jsou zaměřeny na uvolnění motoriky, nácvik správného dýchání a artikulace a rozvoj sluchového vnímání.

Obsahové časové a organizační vymezení

Výuka je uspořádána do dvou forem:

- práce s malou skupinou (2-3 žáci)
- společná práce s celou skupinou

Žáci se do hudebně pohybových činností zapojují aktivně i pasivně.

Aktivní činnosti:

- vokální (zpěv)
- řečové (rytmická deklamace textu)
- instrumentální (hra na tělo, hra s nástroji Orffova instrumentáře)
- pohybová (spojení pohybových aktivit s hudbou)
- výtvarná (muzikomalba)

Pasivní činnosti:

- poslechové činnosti živé hudby (pedagoga)
- poslechové činnosti reprodukované (zprostředkované hudebními nahrávkami)

Prostředky metodiky hudby těla:

Materiální:

- třída
- hudební instrumentář (Orffův instrumentář, elementární nástroje, klavír, kytara, flétna, zvonkohra)

Obsahové:

- hudební výrazové prostředky (rytmus, melodie, harmonie, tempo)
- elementární hudební činnosti (hra na tělo, hra na nástroj, vokalizace, rytmická deklamace textu, melodizace textu, hudebně pohybové techniky)
- metody (interpretace, kompozice, improvizace, hudební relaxace, komunikativní a pohybové techniky s hudbou)

Časová dotace: předmět je vyučován 2 hodiny týdně v každém ročníku

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- *Hudbu využíváme jako motivačního prostředku; žáka stimulujeme, aktivizujeme, uvolňujeme i uklidňujeme*
- *Hudebními aktivitami rozvíjíme individualitu žáků*

- Užíváme zvuku a ticha ke srozumitelnému uspořádání času
- Hudbou zapojujeme současně více smyslů žáka
- Použitím písni, nápěvů a rytmizovaných rýmů udržujeme pozornost a podporujeme paměť žáka

Kompetence k řešení problémů

- Využíváme prvky muzikoterapie
- Rozvíjíme kreativitu, spontánnost a hravost
- Rozvíjíme schopnosti zaznamenat a sdílet vnitřní prožitky

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme schopnosti naslouchat
- Podporujeme zájem o komunikaci
- Rozvíjíme všechny prvky verbální i neverbální komunikace
- Rozvíjíme motoriku mluvidel

Kompetence pracovní

- Podporujeme chuť žáka doprovázet zpěv hrou na rytmické a hudební nástroje
- Motivujeme žáka k výrobě jednoduchého hudebního nástroje

Kompetence sociální a personální

- Hudebními aktivitami povzbuzujeme sociální interakci
- Umožňujeme žákům naplnění jejich fyzických, emocionálních a sociálních potřeb
- Vedeme žáky k dosažení uvědomění si sebe sama (svého já)
- Motivujeme žáky k začlenění do procesu skupinového hudebního dění

PRACOVNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Pracovní a výtvarná výchova je vytvořena sloučením oboru Výtvarná výchova a Pracovní výchova. Zahrnuje vytváření základních pracovních dovedností a sebeobslužných návyků i činnosti rozvíjejících kreativitu a výtvarné citění. Cíleně se zaměřuje na vytváření citového vztahu ke kráse, rozvíjení vnímání, fantazie, vůle a tvořivosti, systematicky ovlivňuje rozvíjení komunikačních, motorických a tvořivých schopností, posiluje poznávací funkce, stimuluje řeč a myšlení.

Koncepce předmětu vychází z využívání konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách. Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro celistvý rozvoj osobnosti.

Obsahové časové a organizační vymezení

Obsah se skládá z těchto tematických okruhů:

- Sebeobsluha
- Hygienické návyky
- Stolování
- Péče o okolní prostředí, práce v domácnosti a pěstitelské práce
- Práce s drobným materiálem, montážní a demontážní (práce s pískem, kostkami a stavebnicemi; modelování; práce s papírem; práce s textilními materiály, práce s přírodními materiály, práce s barvami)

Obsah vede k:

- získání základních hygienických a sebeobslužných návyků
- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a pracovních dovedností
- vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci
- osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím
- schopnost obsluhovat základní domácí spotřebiče
- porozumění jednoduchým pracovním postupům
- poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci
- rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci
- rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném vyjádření
- vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy

Časová dotace: předmět je vyučován 1. – 4. ročníku 3 hodiny týdně, 5. – 6. ročníku 4 hodiny týdně a v 7. – 10. ročníku 5 hodin týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Učíme žáky vnímat různé podněty a reagovat na ně
- Uplatňujeme individuální přístup ke každému žákovi dle jeho speciálních potřeb
- Uplatňujeme individuální přístup k žákům
- Podporujeme snahu poznávat, motivujeme k chuti poznávat
- Podporujeme vzájemnou spolupráci v kolektivu

Kompetence k řešení problémů

- Pomocí stimulace pomáháme řešit různé problémy
- Pomocí stimulace pomáháme zaznamenávat změny v prožívání žáků
- Pomáháme žákům zbavit se pocitů nejistoty

Kompetence komunikativní

- Stimulujeme žáka svou mimikou a vzbuzujeme jeho pozornost speciálním zabarvením hlasu
- Vedeme žáka k tomu, aby svým vzhledem a svou mimikou stimuloval učitele k jeho specifické formě komunikace

Kompetence pracovní

- Učíme žáka motoricky reagovat na podněty
- Umožňujeme žákovi rukama něco cítit a vytváříme možnost něco uchopit a pevně držet
- Vytváříme možnost věci vědomě pustit

Kompetence sociální a personální

- Prostřednictvím pohybu a vnímání vytváříme tělesné zkušenosti žáka
- Pomocí podnětů navozujeme žákův kontakt s okolím

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vzdělávací obor Pohybová výchova a Zdravotní tělesná výchova a rehabilitační tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Předmět Tělesná výchova integruje oba tyto příbuzné vzdělávací obory. Jejich cílem je nabídnout žákům s těžším zdravotním postižením alternativu tělesného rozvoje. Tělesná výchova je určena a vytvářena pro všechny žáky a přizpůsobována jejich zdravotnímu stavu. Umožňuje žákům aktivně využívat nebo ovlivňovat vlastní pohybové možnosti i zdravotní a pohybové omezení. Ve shodě s věkem a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.

Činnosti, poznatky a návyky získané v předmětu by měl mít žák možnost si ověřovat, doplňovat a obohacovat v dalších formách pohybových aktivit v průběhu výuky jiných předmětů i mimo vyučování.

Obsahové časové a organizační vymezení předmětu:

Obsahově vychází TV z postižení a individuálních potřeb žáka. Jejím cílem je udržení, případně zlepšení aktuálního zdravotního stavu žáka. Při TV dochází ke vnímání prožitků z pohybové činnosti, což může vést ke zmírňování důsledků mentálního postižení a rozvoji mentálních schopností.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybového nadání, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení mohou být preventivně zařazována a využívána v hodinách TV všech žáků nebo jsou využívána pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Cílem TV je odstranění nebo alespoň zmírnění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu. Probíhá skupinově, pod vedením pedagoga. Časový plán cvičení závisí na časové dotaci a programu školy speciální. Dále pak na organizačních možnostech školy. Využívá všech dostupných pomůcek a zařízení, které má škola k dispozici.

Předmět je realizován ve všech ročnících 1. - 10.

Dívky i chlapci dohromady, ve cvičebně či v přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí:

Kompetence k učení

- Uplatňujeme individuální přístup ke každému žákovi dle jeho speciálních potřeb
- Uplatňujeme motivaci v souladu s individuálními pohybovými zájmy a předpoklady žáků
- Podporujeme schopnost soustředění
- Zapojujeme žáky do přípravy a vyhodnocování pohybových soutěží
- Podporujeme vzájemnou spolupráci v kolektivu
- Začleňujeme do výuky sociálně interakční formy, které umožňují zažít úspěch samostatně i v rámci týmu
- Vytváříme příležitosti a časový prostor pro dostatečné osvojení pohybových dovedností

Kompetence k řešení problému

- Vzbuzujeme zájem o sportovní aktivity
- Zadáváme přiměřeně obtížné úkoly
- Učíme předcházet problémům a konfliktním situacím, zapojujeme žáky do jejich řešení
- Pěstujeme u žáků zdravou soutěživost a ctižádost stále se zlepšovat

- *Učíme žáky sebeovládání, samostatnost, odpovědnost a vytrvalost*

Kompetence komunikativní

- *Při činnostech vyžadujících spolupráci kladně hodnotíme schopnost se domluvit ve skupině (i alternativně)*
- *Rozvíjíme všechny možnosti verbální a neverbální komunikace*
- *Vedeme žáky ke vhodné komunikaci s okolím, ke sdělování vlastních zážitků a zkušeností, k předcházení konfliktních situací*
- *Učíme žáky naslouchat a porozumět obsahu sdělení*

Kompetence pracovní

- *Podporujeme aktivní přístup žáka k činnosti, ke schopnosti týmové práce, k přizpůsobivosti, k zodpovědnosti*
- *Pěstujeme u žáků smysl pro povinnost, zodpovědnost za své chování, vytrvalost a dodržování obecných pravidel*
- *Vyžadujeme u žáků pravidelnou a automatickou přípravu i úklid sportovního náčiní a náradí s přihlédnutím k jejich možnostem*

Kompetence občanské

- *Vedeme žáky k dodržování dohodnutých pravidel a respektování povinností, s důrazem na vstřícný přístup k ostatním a odmítavý postoj k násilí*
- *Motivujeme žáky k využití sportovních aktivit jako možnosti volnočasové aktivity, čímž předcházíme sociálně patologickým jevům*
- *Učitel vede žáka k přizpůsobení se autoritě a k plnění svých povinností, k zodpovědnosti*

Kompetence sociální a personální

- *Vyžadujeme, aby žáci vnímali pedagoga jako autoritu i jako partnera*
- *Vedeme žáky ke zdravému sebevědomí, dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty, ale i k umění přiznat chybu*
- *Chceme žáky naučit základům týmové práce, ohleduplnosti, empatii a schopnosti ocenit práci ostatních*

6.1 Hodnocení

System hodnocení ve škole je nastaven tak, aby zohledňoval druh i stupeň postižení žáka. Pololetní a závěrečné hodnocení je vždy slovní. V průběhu roku vyučující používají i číselné hodnocení, které má motivační charakter a nevyjadřuje míru vědomostí a dovedností dítěte.

Zásady pro hodnocení prospěchu

- Hodnocení respektuje individuální a specifické zvláštnosti každého žáka.
- Metody a formy hodnocení zohledňují druh a rozsah postižení žáka.
- Čas na splnění úkolu není kritériem hodnocení.
- Hodnotíme vlastní pokrok žáka.
- Při hodnocení uplatňujeme přiměřenou náročnost a pedagogický takt.
- K hodnocení využíváme i neformální způsoby – gesta, obrázky, symboly.
- Hodnocení je objektivní, odborně správné, pedagogicky zdůvodněné a doložitelné.
- Hodnocení je žákům srozumitelné, vychází z jednoduchých kritérií, která jsou předem známá.
- Nehodnotíme pouze výsledky činností, ale i míru dosažených klíčových kompetencí.

Kritéria pro hodnocení prospěchu

- Úroveň dosahování určitého stupně klíčových kompetencí stanovených v ŠVP nebo IVP.
- Míra získaných dovedností vykonávat požadované činnosti.
- Míra samostatnosti při plnění úkolů (případně uplatňování získaných poznatků v praxi).

Hodnocené výstupy

- Osvojení a pochopení učiva.
- Rozpoznání známého jevu, doplnění informací, rozlišování.
- Splnění úkolu, práce s učebními materiály.
- Manipulace s pomůckami, pozorování, označování, řazení podle kritérií, třídění, přiřazování.
- Snaha o srozumitelný mluvený projev, zvládnutí komunikace v běžných situacích.
- Respektování názoru druhých, tolerance k odlišnostem spolužáků.
- Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Uplatňování hygienických návyků, sebeobslužných dovedností.
- Snaha a míra samostatnosti při řešení úkolů, problémů.
- Práce podle pokynů.
- Píle, aktivita, vytrvalost při práci.
- Dovednost udržovat pořádek a čistotu na pracovním místě.
- Překonávání překážek v práci.
- Prokazování vůle a trpělivosti při jakékoli práci.
- Kladný postoj k morálním a společenským, kulturním a estetickým hodnotám.

Zásady pro hodnocení chování

- Základním hlediskem pro hodnocení žáků jsou osobnostní předpoklady každého postiženého žáka.

- Hodnocení chování žáků ve škole probíhá podle dohodnutých školních pravidel. (Školní řád)
- Hodnocení chování chápeme jako významný prostředek pro vytváření příznivého školního klimatu a nástroj prevence sociálně- patologických jevů.
- Vyučující se snaží působit na zákonné zástupce žáků v souladu s cíli školy a zákonné zástupce pravidelně informují o chování jejich dětí.
- Snižovaný stupeň z chování následuje po neúčinném uložení výchovného opatření a při dalším porušování školních pravidel.
- Při hodnocení chování upřednostňujeme používání pochval, abychom podporovali správné vzorce chování.
- Třídní učitelé vyhodnocují pravidelně chování ve svých třídách (měsíčně, čtvrtletně).
- Na vyhodnocování chování v rámci školy a udržování bezpečného školního klimatu se podílí metodik primární prevence a výchovný poradce prostřednictvím různých celoškolských akcí (nástěnky, ankety, soutěže, školní noviny, školní web apod.).
- Při rozborech chování vedou vyučující žáky k porozumění základních společenských norem a požadavků ve vztahu k vlastnímu chování.
- Hodnocení je prostředkem k povzbuzování překonávání překážek, zdůrazňování hodnot, vytváření správných návyků a postojů, je návodem ke zlepšení a utváření reálné aspirace apod.
- Konkrétní projevy chování žáků jsou také vyhodnocovány po skončení každé významnější školní akce.

Kritéria pro hodnocení chování

- Pravidelnost školní docházky, míra neomluvené absence.
- Chování ve škole a na akcích pořádaných školou ve shodě s pravidly vymezenými Školním řádem.
- Dodržování zásad bezpečnosti.
- Míra slušnosti a ohleduplnosti vůči spolužákům a zaměstnancům školy.
- Míra účinnosti dříve uloženého výchovného opatření.

Zásady pro sebehodnocení žáků

- K dovednosti hodnotit a sebehodnotit jsou žáci vedeni postupně v průběhu celé školní docházky.
- Sebehodnocení je vedeno tak, aby se podílelo na formování zdravého sebepojetí žáků.
- Učitelé vytvářejí pro sebehodnocení vhodné podmínky.

Prostředky pro vytváření dovednosti sebehodnocení žáků

- Řízené rozhovory s žáky.
- Jednoduché vlastní slovní zhodnocení výkonu nebo práce v hodině.
- Jednoduché vlastní zhodnocení chování na školních akcích a při vyučování.
- Třídění portfolií s hodnocením učitele a sebehodnocením.

Předmět: Rozumová a smyslová výchova – oblast smyslové výchovy	
Ročník: : 1.- 10. ZŠ speciální – příloha ŠVP pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	
Výstupy	Učivo
<p>Žák by podle svých schopností měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozlišovat tvary a barvy předmětů ➤ Třídít obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty ➤ Poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky ➤ Rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu ➤ Napodobit předvedené pohyby ➤ Reagovat na své jméno, oslovení, na zavolání ➤ Poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky ➤ Poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí ➤ Poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky ➤ Rozlišit zvuky spojené s denním životem; nebát se nepříjemných zvuků ➤ Uchopit předměty a manipulovat s nimi ➤ Zvládat základní sebeobslužné dovednosti ➤ Poznat známé předměty podle hmatu ➤ Rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů ➤ Třídít předměty na základě hmatu ➤ Orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí ➤ Rozlišovat vpravo - vlevo ➤ Rozlišovat nahoře - dole, před - za, vedle ➤ Řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu 	<p><i>Rozvíjení zrakového vnímání</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Vnímání prostoru oběma očima, jedním okem ✓ Denní časové úseky podle obrázků nebo piktogramů ✓ Cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů ✓ Rozlišování a třídění předmětů podle tvaru, velikosti a barev ✓ Třídění obrázků podle obsahu, poznávání změn a rozdílů na obrázcích a na skutečných předmětech <p><i>Rozvíjení sluchového vnímání</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků, poznávání a rozlišování zvuků ✓ Sluchová cvičení s využitím zraku i bez využití zraku ✓ Cvičení sluchové paměti, napodobování různých zvuků ✓ Rozlišování a určování zvuku podle směru, délky a intenzity ✓ Rozlišování zvuků v přírodě ✓ Sluchově motorická cvičení <p><i>Rozvíjení hmatového vnímání</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Sebeobslužné dovednosti ✓ Rozvíjení hmatové percepce, manipulace s předměty, úchopy předmětů různých tvarů, velikosti a z různých materiálů ✓ Rozlišování fyzikálních vlastností předmětů ✓ Třídění předmětů podle tvaru, velikosti, povrchu <p><i>Prostorová a směrová orientace</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Orientace ve třídě, ve škole, v nejbližším okolí ✓ Rozlišování pravá - levá ✓ Směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru; řazení předmětů

<p>➤ <i>Rozeznat roční období podle základních znaků</i></p> <p>➤ <i>Rozlišit jednotlivé chutě</i></p> <p>➤ <i>Poznat předměty čichem podle vůně</i></p> <p>➤ <i>Rozlišit vůně a pachy</i></p> <p>➤ <i>Poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky</i></p>	<p>podle směrové orientace</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Umístování předmětů podle pokynů✓ Příroda v ročních obdobích <p><i>Rozvíjení čichového a chuťového vnímání</i></p> <ul style="list-style-type: none">✓ Rozvoj čichové percepce; správné dýchání✓ Poznávat podle čichu; specifické vůně potravin✓ Rozlišování vůně a zápachu✓ Rozlišování základních chutí potravin, ovoce, zeleniny, nápojů
---	--

Předmět: : Rozumová a smyslová výchova – oblast rozumové výchovy	
Ročník: : 1.- 10. ZŠ speciální – příloha ŠVP pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	
Výstupy	Učivo
<p>Žák by podle svých schopností měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat</i> ➤ <i>Reagovat na oslovení jménem, znát své jméno</i> ➤ <i>Znát členy své rodiny</i> ➤ <i>Poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem</i> ➤ <i>Vnímat různé podněty a reagovat na ně</i> ➤ <i>Orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu; vnímat prostor</i> ➤ <i>Poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti</i> ➤ <i>Vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže</i> ➤ <i>Řadit obrázky podle zadaných kritérií</i> ➤ <i>Koncentrovat se na určitou činnost</i> ➤ <i>Rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků</i> ➤ <i>Zvládnout složení dějových obrázků</i> ➤ <i>Opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text</i> ➤ <i>Uchopit a podržet podaný předmět</i> ➤ <i>Uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní</i> ➤ <i>Nakreslit různé druhy čar</i> ➤ <i>Poznat základní geometrické tvary</i> 	<p><i>Rozvíjení poznávacích schopností</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Vlastní osoba; znát a používat vlastní jméno, oslovení; části těla a jejich pojmenování</i> ✓ <i>Rodina, členové rodiny</i> ✓ <i>Škola, třída, orientace ve třídě, budově, školní pomůcky, vztahy ve škole</i> ✓ <i>Prostorová orientace; časová orientace (roční období, části dne)</i> ✓ <i>Poznávání různých činností, předmětů a zvířat na obrázcích, modelech, ve skutečnosti</i> ✓ <i>Třídění a řazení předmětů podle různých kritérií</i> ✓ <i>Sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky</i> ✓ <i>Sociální čtení - poznávání běžně používaných symbolů</i> <p><i>Rozvíjení logického myšlení a paměti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Manipulační činnosti</i> ✓ <i>Základní časové vztahy (teď, potom, dnes, včera, zítra)</i> ✓ <i>Orientace v čase (činnosti v určitou denní dobu)</i> ✓ <i>Vytváření asociací, zobecňování, konkretizace</i> ✓ <i>Porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků</i> ✓ <i>Vytváření představ</i> <p><i>Rozvíjení grafických schopností</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Rozvíjení hrubé i jemné motoriky, cvičení dlaní, prstů, uchopování předmětů</i> ✓ <i>Uvolňovací cviky ruky, prstů, manipulační činnosti s předměty</i> ✓ <i>Čáry svislé, podélné, šikmé; vlnovky, smyčky, oblouky</i>

Předmět: Řečová výchova	
Ročník: : 1.- 10. ZŠ speciální – příloha ŠVP pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	
Výstupy	Učivo
<p>Žák by podle svých schopností měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby ➤ Snažit se o správné dýchání ➤ Vyjádřit souhlas či nesouhlas (verbálně, gesty) ➤ Znat své jméno a reagovat na oslovení jménem ➤ Znat jména členů rodiny a spolužáků ➤ Umět pozdravit, poděkovat (verbálně nebo gesty) ➤ Sdílet svá přání a potřeby (verbálním nebo neverbálním způsobem) 	<p>Rozvíjení komunikačních schopností</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tvorba a rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií ✓ Cvičení mluvidel; dechová a fonační cvičení ✓ Nácvič správného dýchání ✓ Sluchová a intonační cvičení, akustická diferenciacce, napodobování zvuků ✓ Fonetická cvičení; nácvič hlásek, slov; jednoduché tematické rozhovory

Předmět: Řečová výchova – oblast alternativní a augmentativní komunikace	
Ročník: : 1. - 10. ZŠ speciální – příloha ŠVP pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	
Výstupy	Učivo
<p>Žák by podle svých schopností měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Reagovat na zrakové, hmatové a pohybové podněty ➤ Rozlišit a přiřadit předmět k předmětu ➤ Přiřadit obrázek k předmětu ➤ Chápat význam stejný - jiný ➤ Rozeznávat různé obrázky a symboly v souvislosti s předmětem nebo činností ➤ Pojmenovat (symbolem, znakem) různé předměty a činnosti ➤ Doprovázet svou řeč domluvenými symboly ➤ Využívat ke komunikaci schopnost čtení a psaní ➤ Využívat ke komunikaci prostředky ICT 	<p><i>Průpravná cvičení</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Cvičení zrakového vnímání - diferenciací, pojmy stejný, jiný, zraková stimulace ✓ Rozvoj motoriky, říkanky s prsty, manipulace s měkkými míčky, drátěnkami, hry na rozvíjení jemných pohybů prstů, doplněná rytmickými říkadly ✓ Cvičení pohyblivosti artikulačních orgánů ✓ Vybírání, vyhledávání obrázků na slovní pokyn ✓ Upevňování pojmů v konkrétních situacích a ve spojení s činnostmi ✓ Povzbuzování snahy o jakoukoliv formu komunikace ✓ Využívání všech přístupných komunikačních kanálů - totální komunikace <p><i>Systémy bez pomůcek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Cílené pohledy očí, mimika ✓ Gesta, gestikulace, manuální znaky (znak do řeči, znaková řeč) ✓ Spojení řeči s pohybem - jako pomoc ✓ Vybavování slov, podpora paměti pro vybavování či spojování slov ve větě <p><i>Systémy s pomůckami</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Předměty, trojrozměrné symboly (lžička - symbolizuje samotnou i pojem jíst) ✓ Fotografie mohou znázornit předměty, činnosti, osoby, místa, činnosti(dítě vidí konkrétní, „své“ osoby, jsou zobrazeny jeho vlastní zážitky) ✓ Systémy grafických symbolů - piktogramy ✓ Komunikační tabulky - forma komunikační tabulky vychází z potřeb uživatele a zohledňuje jeho jazykové potřeby - z obrázků,

	<p>symbolů, psaných slov a vět</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Písmena a psaná slova✓ Technické pomůcky s hlasovým výstupem✓ Počítače a speciální programy✓ Využívání velkoplošné a sensorické klávesnice, dotykové obrazovky, kryty na klávesnice, interaktivní tabule
--	--

<p>Předmět: Hudební výchova Ročník: : 1. - 10. ZŠ speciální – příloha ŠVP pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami</p>	
<p>Výstupy</p> <p><i>Žák by podle svých schopností měl:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci ➤ Rozlišovat zvuky hudebních nástrojů ➤ Rozlišovat sílu zvuku ➤ Zvládat zpěv jednoduchých písní ➤ Doprovázet sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje ➤ Zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmických změn ➤ Soustředit se na poslech jednoduchých krátkých skladeb 	<p>Učivo</p> <p><i>Vokální a instrumentální činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Cvičení dechu, fonace, intonace a melodizace ✓ Orffův instrumentář (bubínek, triangel, ozvučná dřívka, tamburína, xylofon) ✓ Diferenciační cvičení (nahlas, potichu) ✓ Zpěv písní přiměřeného rozsahu ✓ Vnímání rytmu, rytmizace říkadel, hra na nástroje Orffova instrumentáře, hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání) <p><i>Poslechové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Poslech lidových písní, říkadel, jednoduchých krátkých skladeb, relaxační hudby <p><i>Hudebně pohybové činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pohybové hry s říkadly a popěvky, tanečky, pohyb podle rytmického doprovodu ✓ Rytmická cvičení; základní manipulace s míčem a drobným náčiním ✓ Pohybové hry s říkadly, tanečky; pochod a běh podle rytmického doprovodu

Předmět: Pracovní a výtvarná výchova – oblast pracovní výchovy	
Ročník: : 1. - 10. ZŠ speciální – příloha ŠVP pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	
Výstupy	Učivo
<p>Žák by podle svých schopností měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Samostatně se svlékat a oblékat ➤ Samostatně se zouvat a obouvat ➤ Udržovat pořádek ve svých věcech a v okolí ➤ Zvládat základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti ➤ Zvládat používání toalety ➤ Samostatně používat kapesník ➤ Samostatně žvýkat a ukusovat potravu ➤ Pít brčkem, z hrnečku ➤ Zvládat správný sed při jídle ➤ Umět používat lžiči, příbor ➤ Napomáhat při přípravě svačiny ➤ Dodržovat klid a čistotu při stravování ➤ Zametat koštětem, umět používat smetáček a lopatku, umět utřít lavici, utírat tabuli ➤ Pečovat o květiny ➤ Napomáhat při výzdobě třídy ➤ Zvládat jednoduché práce na školním pozemku ➤ Umět pracovat s pískem, na pískovišti ➤ Pracovat s různými druhy stavebnic a kostek; vkládat kostky do krabic ➤ Pracovat podle pokynů s různými druhy materiálů ➤ Používat nůžky samostatně nebo s dopomocí ➤ Pozorovat přírodu v jednotlivých ročních obdobích a popsat výsledky pozorování ➤ Vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty a tvary) ➤ Výtvarně se vyjádřit k lidovým zvykům, svátkům a ročním 	<p>Sebeobsluha</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Nazouvání obuvi ✓ Ví, kam se která část oděvu obléká ✓ Rozepínání a zapínání knoflíků, suchých zipů, patentů ✓ Skládání a úklid osobních věcí <p>Hygienické návyky</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Osobní hygiena; spolupráce při hygieně a používání hygienických pomůcek; čištění zubů, česání vlasů; mytí hraček <p>Stolování</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Nácvik správného žvýkání a kousání potravy; pití brčkem, z hrnečku, vnímání přijímání potravy; nácvik správného sezení při jídle; samostatného stolování, prostírání stolu, úklid stolu po jídle <p>Péče o okolní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Údržba pořádku ve svých věcech; úklid hraček a pomůcek ve třídě; utírání prachu a nácvik zametání, nácvik utírání stolu a tabule; zalévání květin; výzdoba třídy; práce na školním pozemku <p>Práce s různými druhy materiálů</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Práce s pískem, kostkami, zpracování písku rukama, nástroji (nabírání, hrabání, stavění kopců, tunelů); vybírání kamínků, zpracovává modelovací hmotu rukama, volná tvorba z modelíny ✓ Práce s různými plastickými materiály, papírem, textilem, vlnou, korálky, přírodninami ✓ Práce se stavebnicemi ✓ Práce s barvami a dalším grafickým materiálem ✓ Tematické práce - Vánoce, Velikonoce

obdobím

- *Udržovat pracovní místo v čistotě*
- *Dodržovat bezpečnost při práci*

Předmět: Pracovní a výtvarná výchova – oblast výtvarné výchovy	
Ročník: : 1. - 10. ZŠ speciální – příloha ŠVP pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	
Výstupy	Učivo
<p>Žák by podle svých schopností měl:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu➤ Používat na elementární úrovni prostředky a postupy➤ Vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary➤ Vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity➤ Uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech	<ul style="list-style-type: none">✓ Kresba různými nástroji; malba na různorodý materiál✓ Prostorová tvorba a modelování (papír, textilie, stavebnice, hlína, modelovací hmoty)✓ Využití různorodých tradičních i netradičních materiálů a jejich kombinací✓ Vyjádření vlastních vjemů, zkušeností, fantazijních představ, pocitů a emocí vybranými prostředky a postupy✓ Netradiční výtvarné techniky✓ Tematické práce - Vánoce, Velikonoce

<p>Předmět: Tělesná výchova Ročník: : 1. - 10. ZŠ speciální – příloha ŠVP pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami</p>	
<p>Výstupy</p> <p>Žák by podle svých schopností měl:</p> <p>Pohybová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám ➤ Zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost ➤ Reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti ➤ Mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů ➤ Rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh ➤ Zvládnout uvolnění a zklidnění organismu <p>Zdravotní tělesná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách ➤ Zaujímat správné základní cvičební polohy ➤ Zvládat jednoduchá speciální cvičení ➤ Zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů <p>Rehabilitační tělesná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám ➤ Rozvíjet motoriku a koordinaci poloh ➤ Zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost ➤ Reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti ➤ Snažit se o samostatný pohyb 	<p>Učivo</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pohybové hry a cvičení – motivační a napodobivé hry, pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní, průpravné hry ✓ Základní manipulace s míčem a drobným náčiním ✓ Rytmická cvičení ✓ Relaxační cvičení; prvky jógových cvičení ✓ Turistika a pobyt v přírodě – vycházky, pohyb v terénu <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dechová cvičení ✓ Zásady správného držení těla; rozvíjení jemné i hrubé motoriky; koordinace pohybů ✓ Pohybový režim; pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifitě postižení; pohybové hry ✓ Uvolňovací cvičení; relaxační cvičení ✓ Vnímání pocitů při cvičení <ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozvíjení hybnosti; polohování, změny polohy; uvolňovací cvičení ✓ Stimulace pohybu v prostoru; rozvíjení aktivního pohybu; nácvik chůze s oporou, s dopomocí; samostatný pohyb ✓ Rozvíjení motoriky – koordinace pohybů; rovnovážná cvičení; manipulace s drobným náčiním

	<ul style="list-style-type: none">✓ Relaxační cvičení; uvolňování spastických částí těla✓ Rehabilitační cvičení; alternativní formy terapie podle možností školy i žáků
--	--

6. Hodnocení

Systém hodnocení ve škole je nastaven tak, aby zohledňoval druh i stupeň postižení žáka. Uplatňované formativní hodnocení žáků se zaměřuje na osobní posun, který je sledován za pomoci vývojových portfolií. Pololetní a závěrečné hodnocení je vždy slovní. V průběhu roku vyučující používají i číselné hodnocení, které má motivační charakter a nevyjadřuje míru vědomostí a dovedností dítěte.

Zásady pro hodnocení prospěchu

- Hodnocení respektuje individuální a specifické zvláštnosti každého žáka.
- Metody a formy hodnocení zohledňují druh a rozsah postižení žáka.
- Čas na splnění úkolu není kritériem hodnocení.
- Hodnotíme vlastní pokrok žáka.
- Při hodnocení uplatňujeme přiměřenou náročnost a pedagogický takt.
- K hodnocení využíváme i neformální způsoby – gesta, obrázky, symboly.
- Hodnocení je objektivní, odborně správné, pedagogicky zdůvodněné a doložitelné.
- Hodnocení je žákům srozumitelné, vychází z jednoduchých kritérií, která jsou předem známá.
- Nehodnotíme pouze výsledky činností, ale i míru dosažených klíčových kompetencí.

Kritéria pro hodnocení prospěchu

- Úroveň dosahování určitého stupně klíčových kompetencí stanovených v ŠVP nebo IVP.
- Míra získaných dovedností vykonávat požadované činnosti.
- Míra samostatnosti při plnění úkolů (případně uplatňování získaných poznatků v praxi).

Hodnocené výstupy

- Osvojení a pochopení učiva.
- Rozpoznání známého jevu, doplnění informací, rozlišování.
- Splnění úkolu, práce s učebními materiály.
- Manipulace s pomůckami, pozorování, označování, řazení podle kritérií, třídění, přiřazování.
- Snaha o srozumitelný mluvený projev, zvládnutí komunikace v běžných situacích.
- Respektování názoru druhých, tolerance k odlišnostem spolužáků.
- Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Uplatňování hygienických návyků, sebeobslužných dovedností.
- Snaha a míra samostatnosti při řešení úkolů, problémů.
- Práce podle pokynů.
- Píle, aktivita, vytrvalost při práci.
- Dovednost udržovat pořádek a čistotu na pracovním místě.
- Překonávání překážek v práci.
- Prokazování vůle a trpělivosti při jakékoli práci.
- Kladný postoj k morálním a společenským, kulturním a estetickým hodnotám.

Zásady pro hodnocení chování

- Základním hlediskem pro hodnocení žáků jsou osobnostní předpoklady každého postiženého žáka.
- Hodnocení chování žáků ve škole probíhá podle dohodnutých školních pravidel. (Školní řád)
- Hodnocení chování chápeme jako významný prostředek pro vytváření příznivého školního klimatu a nástroj prevence sociálně- patologických jevů.
- Vyučující se snaží působit na zákonné zástupce žáků v souladu s cíli školy a zákonné zástupce pravidelně informují o chování jejich dětí.
- Snížený stupeň z chování následuje po neúčinném uložení výchovného opatření a při dalším porušování školních pravidel.
- Při hodnocení chování upřednostňujeme používání pochval, abychom podporovali správné vzorce chování.
- Třídní učitelé vyhodnocují pravidelně chování ve svých třídách (měsíčně, čtvrtletně).
- Na vyhodnocování chování v rámci školy a udržování bezpečného školního klimatu se podílí metodik primární prevence a výchovný poradce prostřednictvím různých celoškolských akcí (nástěnky, ankety, soutěže, školní noviny, školní web apod.).
- Při rozborech chování vedou vyučující žáky k porozumění základních společenských norem a požadavků ve vztahu k vlastnímu chování.
- Hodnocení je prostředkem k povzbuzování překonávání překážek, zdůrazňování hodnot, vytváření správných návyků a postojů, je návodem ke zlepšení a utváření reálné aspirace apod.
- Konkrétní projevy chování žáků jsou také vyhodnocovány po skončení každé významnější školní akce.

Kritéria pro hodnocení chování

- Pravidelnost školní docházky, míra neomluvené absence.
- Chování ve škole a na akcích pořádaných školou ve shodě s pravidly vymezenými Školním řádem.
- Dodržování zásad bezpečnosti.
- Míra slušnosti a ohleduplnosti vůči spolužákům a zaměstnancům školy.
- Míra účinnosti dříve uloženého výchovného opatření.

Zásady pro sebehodnocení žáků

- K dovednosti hodnotit a sebehodnotit jsou žáci vedeni postupně v průběhu celé školní docházky.
- Sebehodnocení je vedeno tak, aby se podílelo na formování zdravého sebepojetí žáků.
- Učitelé vytvářejí pro sebehodnocení vhodné podmínky.

Prostředky pro vytváření dovednosti sebehodnocení žáků

- Řízené rozhovory s žáky.
- Jednoduché vlastní slovní zhodnocení výkonu nebo práce v hodině.
- Jednoduché vlastní zhodnocení chování na školních akcích a při vyučování.
- Třídění portfolií s hodnocením učitele a sebehodnocením.